పల్లెటూరి సంబంధం

★ శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు ★

“ఏమిటి, నాన్నా? నా కక్కర్లేదు, నాన్నా! నేనసలు పెళ్లే చేసుకోనట్లా అయితే!” అంటూ సీత చిందులు తొక్కింది.

చిన్నప్పణ్ణుంచీ పట్నంలో పెరిగింది. పట్నవాసం మరిగింది. స్కూలు ఫైనలుదాకా చదువుకున్నది. సినిమాలూ, నాటకాలూ, పాట కచేరీలూ, బీచి షికార్లూ, పిక్నిక్కులూ, నవలలూ, కథలూ, పత్రికలూ, రేడియోవగైరాలతో జీవితం ఉల్లాసంగా గడిచిపోయింది. భగవంతుడిచ్చిన అందచందాలకే నలుగురు మురుస్తుంటే, దానితో సంతృప్తిపడక శరీర సౌందర్యాన్ని పలువిధాల పోషించుకుంటూ ఎంతో ప్రావీణ్యతతో అలంకరించుకుంటూ ఉండేది. వెనకటి సత్యభామకు ఏడు వారాల సొమ్ములే ఉండేవి, కాని సీతమ్మ తల్లికి పాతిక రకాల గాజులూ, పాతిక రకాల చీరెలూ వగైరా ఉన్నై.

సీతమ్మ తల్లికి రహస్యాలోచనలు చాలా ఉన్నై. తనకు పెళ్లయితే భార్యా భర్తలిద్దరూ ఒక్కక్షణం ఒకళ్లనొకళ్లు విడవకుండా అస్తమానమూ తిరగాలి, కలిసి భోంచెయ్యాలి. కలిసి షికారు వెళ్లాలి, కలిసి సినిమాకెళ్లాలి. ఇద్దరికీ ఏ కారణం చేతా క్షణం ఎడబాటు రాకూడదు. ఒకరికొకరు చీమ తలకాయంత తప్పు చేసుకోకూడదు. ఇద్దరి మధ్యా చీమ తలకాయంత పొరపు రాకూడదు. భర్తలో ఉండే సౌందర్య తృష్ణ యావత్తూ తానే తీర్చాలి. తమ రిద్దర్నీ చూసి అందరు దంపతులూ ఆశ్చర్యపడాలి...బిడ్డల్ని కనరాదు. ఎప్పుడో—చాలా ఏళ్లకు—అప్పుడు చూసుకో వచ్చు...వొళ్లు చెడిపోతుంది. అన్నిటికీ సాధనాలున్నై, చక్కగా!...

ఈ నాగరకయుగంలో పుట్టినందుకు సీత చాలా సంతోషించేది. ఎన్ని అలంకరణ సాధనాలు! ఎన్ని రకాల ఫాషనులు! ఎన్ని సదుపాయాలు! డబ్బే ఉండాలి గాని—అదృష్ట వశాత్తూ డబ్బుకేమీ కొదవ లేదు; దేవుడిచ్చింది—అంటే, సీత తండ్రి ప్లీడరు చేసి కష్టించి ఆర్జించినది—బోలెడుంది!...ఎవరయినా ముసలాళ్లు, “ఎన్ని రకాల నగలే! ఎన్ని రకాల చీరలే—తుమ్మెద రెక్కలల్లే! మా కాలంలో ఇవేమీ ఎరగం కద!” అని అన్నప్పుడల్లా, భగవంతుడు తనను 1928 లో పుట్టించినందుకు సీతమ్మతల్లి ఎంతో అబ్బురపడేది.

కాని ఏం లాభం? పాపం, సంవత్సరం నుంచీ సీతమ్మకొచ్చే సంబంధాలు నిరుత్సాహజనకంగా ఉంటూవచ్చినై. డబ్బున్న కుర్రాళ్లు బాగా లేరు; బాగా ఉన్న కుర్రాళ్లకు చదువు లేదు; అన్నిటిలోనూ ఫస్టుగా పాసయిన కుర్రాళ్లకి డబ్బు లేదు. ఒక కుర్రాడొచ్చి గంట సేపు తన ముందు సినిమాస్టారు పోజులన్నీ పెట్టి ఇంగ్లీషు తప్ప తెలుగే మాట్లాడ లేదు. మరొక్కడు ఎంతో వినయ విధేయతలతో వచ్చి, “టాల్‌స్టాయి పుస్తకాలు చదివావా? గాంధీ ఆత్మకథ చదివావా? జాన్ స్టూవర్ట్ మిల్ గ్రంధాలు చదివావా?” అని అడిగాడు. మరో కుర్రాడు—చూడటానికి బాగున్నాడు కూడానూ, ఖర్మ!—ఆడవాళ్లకు చదువుండరాదనీ, స్వేచ్ఛ ఉండరాదనీ, వాళ్లకిప్పుడున్న సంస్కారం పదింతలైనా పెరిగితే తప్ప అటువంటి విషయాలు గురించి ఆలోచించటంలో అర్థంలేదనీ, ఏమేమిటో పేలిపోయినాడు.

ఈ రకాలను ఒక్కొక్కరినే చూస్తున్న కొద్దీ సీతకు గుండె జారిపోసాగింది. తన కలలన్నీ కల్లలై పోవలిసిందేనా? ఈ ప్రపంచంలో తన మాదిరి అభిప్రాయాలున్న మగపురుగే లేడా అనిపించింది. చూడగా చూడగా లేనట్లే కనిపించింది.

ఇప్పుడు కొత్తగా సీత తండ్రి మరో సంబంధం తీసుకొచ్చాడు. సీత అభిప్రాయం తీసుకోకుండానే—సీత కొక అభిప్రాయం ఉండొచ్చునన్నైనా భావించకుండానే—నలుగురూ సంబంధం బాగుందంటే బాగుందనుకున్నారు. ఇంటి కొచ్చిన ప్రతి వాడూ దివ్యమైన సంబంధం అనటమే! ఏమిటిటా? వాళ్లకి నూరెకరాల పొలం ఉందిట, కుర్రాడు బాగుంటాడుట, ఒకడే కొడుకుట. రైలు స్టేషనుకు ఆమడ

దూరంలో ఉన్న ఆ దిక్కుమాలిన పల్లెటూళ్లో వాళ్లకో మేడ ఉందిట, ఒక డొక్కు కారుకూడా ఉందిట, పిల్లవాడు ఇంటరు చదువుతూ, ఆరోగ్యం చెడి చదువు చాలించాడుట; ఇక చదవడుట! కుర్రవాడు తల్లిదండ్రుల్ని విడిచి బస్తీలో గాని, పట్నంలోగాని కాపరం పెట్టడుట. పిల్లవాణ్ణి సీత చూసింది. బాగానే ఉన్నాడు, ఏం లాభం? అతను వేసుకున్న గుడ్డలూ, ఆ పల్లెటూరి చాకలి చేసిన చలువా చూస్తే సీతమ్మ గుండె జారిపోయింది. (సీత గుండె చాలా సున్నని ప్రదేశంలో ఏర్పాటు చేయబడింది.)

సీతమ్మతల్లి ససేమిరా అనటం చూసి తల్లి దండ్రులా సంబంధం వొదులుకున్నారు. కాని మంచి సంబరిధం పోయిందని అందరూ గునిశారు. పరాయివాళ్లు కూడా ముక్కుమీద వేలేసుకుని, సీత కేసి వింతగా చూశారు—పచ్చ చీరమీద ఎర్ర జాకెట్టు వేసుకుంటే చూసినట్లుగా.

అయితే ఏం? తాను ఆ సంబంధం తిప్పెయ్యటం ఎంతో తెలివయిన పని అని ఒక్క నెలలోపుగా రుజువయింది. ఎవ్వరూ అనుకోకుండా, తలవని తలపుగా, దేవుడు పంపించినట్టు ఒకనాటి ఉదయం సీత తండ్రితో ఏదో మాట్లాడుతుండగా ఒక కుర్రాడు లోపలికి నడుచుకుంటూ వచ్చాడు. చాలా సన్నగా, చాలా పొడుగ్గా, నాజూగ్గా ఉన్నాడు. సన్నని చురుకైన మొహమూ, ముక్కు, పెద్ద కళ్లూ, విశాలమైన నుదురూనూ. పాతికేళ్లుండొచ్చు, చాలా ఖరీదైన పామ్‌బీచ్ సూట్ వేసుకున్నాడు. ఈవెనింగ్ హాట్ తీసి చేతులో పట్టుకుంటే జుట్టు నిగనిగలాడు తున్నది. కాలి బూట్ జుట్టుతో పోటీ చేస్తున్నది.

అతన్ని చూస్తూనే సీతమ్మతల్లి, "వీడే నా మొగుడు" అనుకుంది. మరుక్షణంలోనే తేలిపోయింది, అతనూ ఆ పని మీదే వచ్చాడని.

సీత తండ్రి కూచోబెట్టి అతన్ని అనేక ప్రశ్నలు వేశాడు. అతను కలకత్తాలో ఉద్యోగం చేస్తూ మద్రాసుకు బదిలీ అయినాడు. రెండు వందలయాభై జీతం. కాకినాడలో ఒక ఇల్లుంది, అయిదారు వేలు చేస్తుంది. అక్కడికి పది మైళ్ల దూరంలో అతనికి పన్నెండెకరాల ఆస్తి ఉంది. తల్లిదండ్రులు లేరు. అన్నదమ్ము లెవరూ లేరు. ఒక చెల్లెలు పట్నమే ఇచ్చారు. ఇవాళో రేపోవచ్చి పిల్లను చూస్తుంది.

తండ్రి సీత సమ్మతి వేరే అడగ నవసరం లేకపోయింది. జాతకాలూ అవీ చూసుకున్నారు. కృష్ణారావు బావగారే స్వయంగావచ్చి ముహూర్తమూ అదీ నిశ్చయించుకున్నాడు. పట్నంలోనే పెళ్లి వైభవంగా జరిగింది.

పెళ్లి అయిన మర్నాడే సీత భర్తతో సినిమాకు వెళ్లటానికి ప్రయాణమయింది. కాని అతను బీచికి వెళదామన్నాడు. సీత సీతాకోక చిలకలాగా ముస్తాబయింది. కాలి నడకనే ఇద్దరూ శాంతోమ్ బీచికి ప్రయాణమైనారు. దారి పొడుగూతా అందరి కళ్లు తమమీదే ఉన్నాయనుకున్నది సీత కాని అతను మాత్రం తనకేసి చూసిన పాపాన పోయినట్లు లేదు. తన అలంకరణం గురించి ఏదన్నా అంటాడనుకున్నది.

ఇసుకలో కూచుందామన్నాడు కృష్ణారావు. చేతి రుమాలు అతనివ్వక పోవటం చూసి సీతే అడిగింది.

"ఫరవాలేదు కూర్చో!" అన్నాడతను. "నే నట్టే చూస్తున్నాను. మనకు నిజమైన ప్రతిబంధకాలు ఈ ఖరీదైన చీరలూ, ఈ దిక్కుమాలిన నాగరికతానూ. నాకీ జీవితంతో విసిగెత్తిపోయింది. ఈ ఉద్యోగం మానేస్తాను. మా పల్లెటూరు వెళ్లి పొలం చేసుకుంటూ హాయిగా కాలంగడుపుదాం. నేను కవిత్వం రాస్తాను. నువ్వు పాలు పితుకుదువు గాని!" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"చాల్లెండి!" అన్నది సీత.

అతను సీతకేసి ఆశ్చర్యంగా చూసి, "ఎగతాళిగాదు. వారం రోజుల క్రితమే ఉద్యోగానికి రాజీనామా పెట్టేశాను... నిజానికి చూడు, ఈ ట్రాములగోల మధ్య, ఈ బస్సుల అడావుడిలో, ఈ పట్నవాసపు ఉక్కిరి బిక్కిరిలో మనం జీవించటమనేదే మరిచి పోతున్నాం. నేను హాయిగా చొక్కా విప్పదీసి ఆరుబయట తిరిగి ఎన్నేళ్లయిందో! ఈ పట్నంలో ఆరుబయటేదీ? మునంగాలంటే ఏమిటో ఎరుగుదుమా? వొంటికి తగిన పనీ, తిండికి తగ్గ ఆకలీ, శరీరానికి తగ్గ విశ్రాంతీ లేక మన కానందమంటే ఏమిటో

కూడా తెలీకుండా పోయింది. ఈ మనుషులు చూడు సాయంకాలం కాగానే ఎవరో తరిమినట్టు ఈ బీచికొచ్చి కూచుని మళ్లీ కాళ్లీడ్చుకుంటూ ఇంటికి పోతారు. గంట కొట్టగానే లేస్తారు. గంట కొట్టగానే భోంచేస్తారు. గంట కొట్టే లోపల ఆఫీసులో ఉంటారు. సాయంకాలం ఆరు గంటలకల్లా సినిమా చూసే అభిలాష తెచ్చుకుంటారు. ఫలాని ఆదివారంనాడు నాలుగున్నరకు అరియకుడి రామానుజయ్యంగారి పాటమీద మనస్సు పోనిచ్చుకుంటారు. వీళ్లలో ఎంత మంది కవిత్వం చదివారో కనుక్కో! వీళ్ల ఎదట సౌందర్యం తాండవించినా గుర్తించ లేరు. టిస్యూ చీరెలూ, ఫేసుపౌడరూ మించిన అందం వీళ్లకి కనిపించదు. ఆ అందం దురదృష్ట వశాత్తూ ఆనంద మిచ్చేది కాదు— బాధిస్తుంది!..."

కృష్ణారావు ఏమేమిటో చెప్పుకు పోతున్నాడు. సీతకీ మాట లేవీ వినిపించటం లేదు. సీతమ్మతల్లి గుండె ఈసారి ఎంత జారిందంటే ఆమె కళ్లు నీటితో నిండి ఏమీ కనిపించటం లేదు. ఆమె చెవులలో ఏదో హోరు పుట్టి ఇంకేమీ వినిపించటంలేదు...పాపం సీతమ్మ తల్లి!—

★

"ఆంధ్ర రాష్ట్ర దినోత్సవమువంటి ఉత్సాహ సమయంలో, ఇటువంటి సంరంభ సమయంలో "మనది" అని అనుకునే నెలవు ఒకటి మనకు లేకపోయినదే అనేచింత కలుగుతోంది. ఇచ్చటి ఆంధ్రులంతా మంచివాళ్లే. గొప్పవాళ్లే. అయితే, మన ఆడవాళ్లు మనకన్న గొప్పవాళ్లలావున్నారు. మైలాపూరులో ఆంధ్ర మహిళా సభవారు ఒక భవనము కట్టుతున్నారంటే, ఆంధ్ర స్త్రీలయొక్క పట్టుదల ఏ రూపము దాల్చిందో మీరు చూడగలిగారు."

—తెన్నేటి విశ్వనాధం.

★

CIBOL :: సైబాల్

మొటిమలు, అడుసుపుండ్లు, గజ్జి కురుపులు, నెత్తురుగడ్డలు, కాలినపుండ్లు, తామర మొదలయినవాటికి అమోఘమయిన ఔషధం.

BABY GRIPE ★ బేబీ గ్రైప్

అజీర్ణము, పిత్తము మొదలైన ప్రేగు సంబంధములైన సమస్త వ్యాధులనుంచి మీ శిశువును కాపాడుతుంది.

మాన్యుఫాక్చరర్స్

సౌత్ యిండియన్ మాన్యుఫేక్చరింగ్ కంపెనీ, మధుర.

THE SOUTH INDIAN MANUFACTURING COMPANY, MADURA.